

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра соціального права

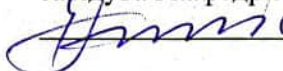
Затверджено

на засіданні кафедри соціального права
юридичного факультету

Львівського національного університету
імені Івана Франка

(протокол № 15 від 02.02.2023 року)

завідувач кафедри

 Милошчук ПИЛИПЕНКО

Силабус з навчальної дисципліни
«Судова практика захисту пенсійних прав громадян»
що викладається в межах ОПП Соціальне забезпечення
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»

Львів 2023

Силабус з навчальної дисципліни «Судова практика захисту пенсійних прав громадян»

Назва курсу	Право соціального забезпечення
Адреса викладання курсу	м. Львів, проспект Свободи, 18, проспект В. Чорновола, 61
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра соціального права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 – Соціальна робота; 232 – Соціальне забезпечення
Викладачі курсу	Синчук Світлана Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри соціального права.
Контактна інформація викладачів	svitlana.synchuk@lnu.edu.ua Кафедра соціального права, каб. 308, вул. Січових Стрільців 14
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom та телеграм. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Судова практика захисту пенсійних прав громадян» є вибірковою дисципліною з спеціальності 232 – Соціальне забезпечення, для освітньої програми «Соціальне забезпечення», яка викладається в 6 семестрі в обсязі 5 кредитів. (за Європейською Кредитно-Трансфертною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Судова практика захисту пенсійних прав громадян» посідає важливе місце в системі підготовки фахівців – спеціальності «Соціальне забезпечення». В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен вміти аналізувати та застосовувати правові механізми регулювання відносин права соціального забезпечення; підстави виникнення, зміни та припинення соціально забезпечувальних правовідносин, способи забезпечення їх існування; порядок і умови надання різних видів соціального забезпечення; порядок вирішення спорів, що виникають між суб'єктами права соціального забезпечення; тлумачити чинне законодавство, яке передбачає правове регулювання окремих видів соціального забезпечення та соціальний захист окремих категорій громадян; розробляти проекти документів, необхідних для призначення окремих видів соціального забезпечення.

<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Метою вивчення вибіркової дисципліни «Судова практика захисту пенсійних прав громадян» є здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення у сфері реалізації права громадян України на пенсійне забезпечення, давати розгорнуту юридичну аргументацію, базуючись на стандартах, визначених Європейським судом з прав людини та Конституційним судом України. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур адміністративного/загального судочинства в Україні у механізмі захисту пенсійних прав громадян.</p> <p>Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці пенсійних юридичних фактів та правозастосовній діяльності у сфері реалізації пенсійних прав.</p> <p>Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів на підставі аналізу судової практики у сфері реалізації прав громадян у сфері пенсійного забезпечення. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, застосовуючи пенсійне законодавство, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.</p> <p>Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо підтвердження юридичних фактів, вміти опонувати представникам Пенсійного фонду України, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи під час представництва громадян.</p> <p>Проводити порівняльно-правовий аналіз законодавства про пенсійне забезпечення різних держав задля підтвердження права громадян України – трудових мігрантів на пенсійне забезпечення, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.</p> <p>Аналізувати та оцінювати практику застосування законодавства про пенсійне забезпечення.</p> <p>Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування пенсійного законодавства.</p> <p>Практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій громадян, Пенсійного фонду України та роботодавців. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у сфері захисту пенсійних прав громадян.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:</p> <p>Перелік нормативно-правових актів та правових позицій судових інстанцій, необхідних для опрацювання в межах кожної із запропонованих тем, що складають зміст навчальної дисципліни будуть запропоновані викладачем до кожної із тем під час вивчення курсу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pauline Meline. Overview of recent cases before the Court of Justice of European Union (October 2019-January 2020). // European Journal of Social Security URL : https://doi.org/10.1177/1388262720911530 2. Anne Pieter van der Mei, Pauline Meline. Overview of recent cases before the Court of Justice of European Union (November 2018-January 2019). / European Journal of Social Security URL : https://doi.org/10.1177/1388262719838945 3. Pauline Meline. Overview of recent cases before the Court of Justice of European Union (February 2020-June 2020). // European

4. Бориченко К. В. Юридичний механізм забезпечення права на соціальний захист: проблеми теорії та практики: монографія. Одеса: Фенікс, 2019. 552 с.

5. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України : навч. посіб. / Н. Б. Болотіна. – [2-ге вид., перероб і доп.]. – К. : Знання, 2008. – 663 с.

6. Дудаш Т. І. Практика Європейського Суду з прав людини: навч. посіб. / Т. І. Дудаш. 2-ге вид., змінене і доповнене. – Алерта, 2014. – 488

7. Головін А. С. Захист прав і свобод людини і громадянина при здійсненні правосуддя в рішеннях Конституційного Суду України / А. С. Головін. К. : Логос, 2011. 307 с.

8. Косович В. М. Загальнотеоретичні положення у судовій практиці: використання та необхідність їх поглибленого вивчення // Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2020. Вип. 72. ЛНУ Імені Івана Франка. Львів. – 2021. – С. 3-13.

9. Kosovych V.M. Evaluative Concepts of the European Convention on Human Rights: Current Issues of Application as Exemplified by Article 6. *Krytyka Prawa. Niezależne Studia nad Prawem* (14) 1 | Kozminski University Journals. 2022. Volume 14. Issue 1.

10. Селіванов А. О. Права і свободи громадян під захистом Конституційного суду України: правові позиції сучасної доктрини конституційного правосуддя / А. О. Селіванов ; Акад. прав. наук України. – К. : Логос, 2005. – 104 с.

11. Ласько І. М. Захист прав на соціальне забезпечення Європейським судом з прав людини / І.М. Ласько // Право, економічні та організаційні засади реалізації державної політики зайнятості: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 22 грудня 2015 р., Львів. С. 82 – 85

12. Ласько І. До питання про дискримінацію при реалізації права на соціальне забезпечення у рішеннях Європейського суду з прав людини / І. Ласько // *Pravná věda a práx: moderných európskych integračných procesov: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie. 27-28 novembra 2015, Bratislava* – P. 157-160.

13. Право соціального забезпечення України : підручник / Пилипенко П. Д. та ін. ; за ред. П. Д. Пилипенка. 4-те вид., перероб. і допов. Київ : Ін Юре, 2014. 476 с.

14. Стецик Н. До питання про природу прецедентної судової практики / Н. Стецик // Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2018. Випуск 67. С. 110-118.

15. Stetsyk N. Case Law of the Supreme Courts in Post-Soviet Legal System // *Juridiskā zinātne / Law*, No. 11, 2018, pp. 62-76

16. Аналіз практики застосування судами ст. 16 Цивільного кодексу України. Верховний Суд України – офіційний сайт. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.

17. HUDOC, CASE OF GRANT v. THE UNITED KINGDOM (Application no. 32570/03), 23 May 2006. URL: <https://bit.ly/2OTnYRe>

18. HUDOC, CASE OF FÁBIÁN v. HUNGARY (Application no. 78117/13), 5 September 2017, URL: <https://bit.ly/3ILwais>

19. HUDOC, MOCKIENĖ v. Lithuania, (*Application no. 75916/13*), 4 July 2017, URL: <https://bit.ly/396CRqc>

20. HIGH COURT OF JUSTICE, PAUL HUGHES AND OTHERS v. THE BOARD OF THE PENSION PROTECTION FUND, Case No: CO/571/2019, Date: 22nd June 2020, URL: <https://bit.ly/399xmHj>

21. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Філозофенко проти України» (Заява №72954/11) від 09 січня 2020 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e78#Text

22. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Цезар та інші проти України» (Заяви № 73590/14, 73593/14, 73820/14, 4635/15, 5200/15, 5206/15 та 7289/15) від 13 лютого 2018 року URL: <https://www.msp.gov.ua/news/14818.html?PrintVersion>

23. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Дмитренко та Бездорожній проти України» (Заяви № 59552/11 та № 7096/12) від 02 липня 2020 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_f23#Text

24. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Ромева проти Північної Македонії» (№ 32141/10) від 12 грудня 2019 URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng-press#%22itemid%22:\[%22003-6589827-8731916%22\]](https://hudoc.echr.coe.int/eng-press#%22itemid%22:[%22003-6589827-8731916%22])

25. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Фабіан проти Угорщини» (Заява №78117/13) від 15.12.2015. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/rus#%22itemid%22:\[%22001-176769%22\]](https://hudoc.echr.coe.int/rus#%22itemid%22:[%22001-176769%22]) (дата звернення: 18.11.2020)

26. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Суханов та Ільченко проти України» (Заяви № 68385/10 та 71378/10) від 26 червня 2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a16#Text

27. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Будченко проти України» (Заява № 38677/06) від 24 квітня 2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_995#Text

28. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Віктор Назаренко проти України» (Заява № 18656/13) від 3 жовтня 2017 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c65#Text

29. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Сук проти України» (Заява № 10972/05) від 10 червня 2011 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_715#Text

30. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Пічкур проти України» (Заява № 10441/06) від 7 листопада 2013 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_984#Text

31. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Серебрянський проти України» (Заява № 44054/13) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a54#Text

32. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Пічкур проти України» (Заява № 10441/06) від 7 листопада 2013 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_984#Text

33. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Проніна проти України» (Заява № 63566/00) від 18 липня 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_096#Text

34. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Стек та інші проти Сполученого Королівства» (Заяви №№ 65731/01 та 65900/01) від 20 листопада 2000 року та 30 січня 2001 року URL: <https://rm.coe.int/11-stec-and-others-v-the-united-kingdom-decision-06-07-2005-/16806b592a>

35. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Моттола та інші проти Італії» (Заява № 29932/07) від 04 травня 2014 р. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%22itemid%22:%22001-140393%22>]

36. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Вілліс проти Сполученого Королівства» (заява N 36042/97) від 11 червня 2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_170#Text

37. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Кляйн проти Австрії» від 03.03.2011 (Заява 57028/00). URL: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%22itemid%22:%22001-103647%22>]

38. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Андреева проти Латвії» від 18.02.2009 (Заява 55707/00). URL: <https://roseurosud.org/r/st-6/st-6a-3/postanovlenie-espch-andreeva-protiv-latvii>

39. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Москаль проти Польщі» (Заява № 10373/05) від 15 вересня 2009 року URL: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=001-94009&filename=001-94009.pdf>

40. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо офіційного тлумачення поняття "щомісячне довічне грошове утримання", що міститься у підпункті "е" підпункту 165.1.1 пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України № 1-33/2011 від 14.12.2011 р. (№ 18-рп/2011). URL: <http://ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/18-rp/2011.doc>

41. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Сердюка Вадима Леонідовича щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 63 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" № 1-9/2015 від 13.05.2015 р. (№ 4-рп/2015). URL: <http://ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/4-rp/2015.pdf>

42. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 2 частини першої статті 49, другого речення статті 51 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" № 1-32/2009 від 07.10.2009 р. (№ 25-рп/2009) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v025p710-09#Text>

43. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 9 розділу I Закону України "Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України" від 28 грудня 2014 року № 76-VIII (справа про соціальний захист ветеранів війни та членів їхніх сімей) № 1-6/2018(2791/15) від 18.12.2018 р. (№ 12-p/2018) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-18#Text>

44. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Сердюка Вадима Леонідовича щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 63 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" № 1-9/2015

від 13.05.2015 р. (№ 4-рп/2015). URL: <http://ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/4-rp/2015.pdf>

45. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 59 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 10 Постанови Кабінету Міністрів України "Деякі питання соціального захисту окремих категорій громадян" № 1-27/2009 від 08.09.2009 р. (№ 19-рп/2009). URL: <http://ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/19-rp/2009.doc>

46. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 55 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 58, 60 Закону України "Про Державний бюджет України на 2001 рік" та Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пунктів 2, 3, 4, 5, 8, 9 частини першої статті 58 Закону України "Про Державний бюджет України на 2001 рік" і підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про деякі заходи щодо економії бюджетних коштів" (справа щодо пільг, компенсацій і гарантій) № 1-15/2002 від 20.03.2002 р. (№ 5-рп/2002). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-02#Text>

47. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвідомчості справ, пов'язаних із соціальними виплатами" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1691-17#Text>

48. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частин третьої, четвертої статті 59 Закону України "Про Державний бюджет України на 2003 рік" (справа про соціальний захист військовослужбовців та працівників правоохоронних органів) від 17 березня 2004 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-04#Text>

49. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень розділу I, пункту 2 розділу III "Прикінцеві положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення" від 2 березня 2015 року № 213-VIII-№ 1-5/2018(746/15) від 23.01.2020 р. (№ 1-рп/2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-20#Text>

50. Рішення Конституційного Суду України від 03.06.2013 № 1-2/2013 (№ 3-рп/2013) у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень статті 2, абзацу другого пункту 2 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи", статті 138 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" (справа щодо змін умов виплати пенсій і щомісячного довічного грошового утримання суддів у відставці) від 03.06.2013 № 1-2/2013 (№ 3-рп/2013) / URL: <http://ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/3-rp/2013.doc> (дата звернення 18.11.2020)

51. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Скорохода Василя

Васильовича щодо офіційного тлумачення словосполучення "пенсіонерів по старості", яке міститься в абзаці шостому статті 125 Житлового кодексу Української РСР № 1-2/2014 від 11.06.2014 р. (№ 6-рп/2014). URL: <http://ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/6-рп/2014.pdf>

52. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційною скаргою громадянки України Левченко Ольги Миколаївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) припису пункту 5 розділу III „Прикінцеві положення“ Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення“ від 2 березня 2015 року № 213-VIII від 18 червня 2020 року. (№ 5-р(II)/2020) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va05p710-20#Text>

53. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 54 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 44, 47, 78, 80 Закону України "Про Державний бюджет України на 2004 рік" та конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частин другої, третьої, четвертої статті 78 Закону України "Про Державний бюджет України на 2004 рік" (справа про зупинення дії або обмеження пільг, компенсацій і гарантій) № 1-27/2004 від 01.12.2004 р. (№ 20-рп/2004).URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v020p710-04#Text>URL: <http://ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/10-рп/2013.pdf>

54. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положень статті 5 Закону України "Про статус ветеранів військової служби і ветеранів органів внутрішніх справ та їх соціальний захист"(справа про ветеранів органів внутрішніх справ) від 27 лютого 2003 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-03#Text>

55. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянки Пастух Зінаїди Іванівни щодо офіційного тлумачення положення частини тринадцятої статті 37 Закону України "Про державну службу" в системному зв'язку з положеннями пункту 2 частини першої, частини другої статті 40 Кодексу законів про працю України, статті 21 Закону України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні" № 1-14/2013 від 26.11.2013 р. (№ 11-рп/2013). URL:<http://ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/11-рп/2013.pdf>

56. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положень статті 5 Закону України "Про статус ветеранів військової служби і ветеранів органів внутрішніх справ та їх соціальний захист" (справа про ветеранів органів внутрішніх справ) № 1-19/2003 від 27.02.2003 р. (№ 4-рп/2003). URL: <http://ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/4-рп/2003.doc>

57. Рішення Конституційного Суду України від 26.12.2011 р. № 20-рп/2011 у справі за конституційними поданнями 49 народних депутатів України, 53 народних депутатів України і 56 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 розділу VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про Державний бюджет України на

2011 рік" № 1-42/2011 від 26.12.2011 р. (№ 20-рп/2011))/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v020p710-11#Text>

58. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями 48 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзаців тринадцятого, чотирнадцятого пункту 32 розділу I Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи" та Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення абзацу першого підпункту 164.2.19 пункту 164.2 статті 164 Податкового кодексу України (справа про оподаткування пенсій і щомісячного довічного грошового утримання) № 1-6/2018 від 27.02.2018 р. (№ 1-р/2018). URL: http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/1-p_2018.pdf

59. Рішення № 1-1/2001 від 20.06.2001 р. (№ 10-рп/2001) (справа про виплату і доставку пенсій та грошової допомоги) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-01#Text>

60. Рішення Верховного Суду від 15.02.2018 № Пз/9901/8/18 (№ 820/6514/17) - щодо перерахунку пенсій пенсіонерам МВС з урахуванням грошового забезпечення поліцейських

61. Рішення Верховного Суду від 12.03.2018 № Пз/9901/1/18 (№ 802/2196/17-а) - щодо нескладання Ліквідкомісією МВС довідки для перерахунку пенсій пенсіонерам МВС

62. Рішення Верховного Суду від 04.04.2018 № Пз/9901/23/18 (№ 822/524/18) - щодо переведення з пенсії по інвалідності на пенсію державного службовця

63. Рішення Верховного Суду від 03.05.2018 № Пз/9901/20/18 (№ 805/402/18) - про припинення виплати пенсії внутрішньо переміщеної особі

64. Рішення Верховного Суду від 21.01.2019 № Пз/9901/56/18 (справа №240/4946/18) - щодо перерахунку пенсій постраждалим внаслідок катастрофи на ЧАЕС

65. Рішення Верховного Суду від 04.02.2019 № Пз/9901/58/18 (№240/5401/18) - щодо зменшення відсоткового значення грошового забезпечення при перерахунку пенсій військовослужбовцям

66. Рішення Верховного Суду від 06.08.2019 № Пз/9901/12/19 (№160/3586/19) - щодо розстрочення виплат сум підвищеної пенсії військовослужбовців у відставці

67. Рішення Верховного Суду від 09.12.2019 № Пз/9901/19/19 (№300/1695/19) - щодо розміру підвищення пенсії учасникам бойових дій

68. Рішення Верховного Суду від 17.12.2019 № Пз/9901/20/19 (№160/8324/19) - щодо видачі довідки про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії військовослужбовцям

69. Рішення Верховного Суду від 14.09.2020 у справі № 560/2120/20 (№ Пз/9901/9/20) - про перерахунок пенсій прокурорів відповідно до рішення КСУ від 13.12.2019 №7-р(II)/2019

70. Ухвала від 10.01.2018 року по справі № 2а-3683/2011 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/71539942>

71. Ухвала від 10.01.2018 року по справі № 2а-2573/11 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/71539910>

72. Ухвала Великої Палати Верховного Суду від 14.02.2018 року по справі №569/7153/15-а <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72243517>
73. Ухвала Великої Палати Верховного Суду від 07.02.2018 року по справі № 9101/94335/2012
74. Постанова ВС від 21.02.2018 року по справі № 691/758/16- <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72642117>
75. Постанова ВС від 07.02.2018 року по справі № 489/750/17 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72700879>
76. Постанова ВС від 07.03.2018 року по справі № 517/186/17 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72700879>
77. Постанова ВС від 01.03.2018 року по справі № 517/189/17 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72560999>
78. Постанова ВС від 21.02.2018 року по справі № 569/7903/16-ц <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72460015>
79. Постанова ВС від 06.03.2018 року по справі № 496/4464/16-ц <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72756819>
80. Постанова ВС від 23.01.2018 року по справі № 565/125/15-ц <http://reyestr.court.gov.ua/Review/71807656>
81. Постанова ВС від 16.01.2018 року по справі № 711/983/16-ц <http://reyestr.court.gov.ua/Review/71666913>
82. Постанова ВС від 21.02.2018 року по справі № 730/84/16-ц <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72489357>
83. Постанова ВС від 28.02.2018 року по справі № 675/2108/15-ц <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72641468>
84. Постанова ВС від 22.02.2018 року по справі № 320/3359/16-ц <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72489469>
85. Постанова ВС від 14.02.2018 року по справі № 713/708/16 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72243869>
86. Постанова ВС від 22.03.2018 року по справі № К/9901/21222/18 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72899722>
87. Постанова ВС від 22.03.2018 року по справі № 243/6391/17 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72965475>
88. Постанова ВС від 22.03.2018 року по справі №489/6522/16-а <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72965783>
89. Постанова ВС від 20.03.2018 року по справі №520/5814/17 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72863897>
90. Постанова ВС від 20.03.2018 року по справі №810/471/17 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72867031>
91. Постанова ВС від 20.03.2018 року по справі №577/4096/17 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72867022>

Інформаційні ресурси:

- 1.Офіційний сайт Верховної Ради України . URL: <http://portal.rada.gov.ua/>.
- 2.Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 3.Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
- 4.Офіційний сайт Європейського комітету соціальних прав. URL:<https://www.coe.int/uk/web/kyiv/-/latest-european-committee-of-social-rights-conclusions-with-regard-to-ukraine>
- 5.Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>

	<p>6.Офіційний сайт Міністерства соціальної політики. URL: https://www.msp.gov.ua</p> <p>7.Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua</p> <p>8.Офіційний веб-портал Судова влада України. URL: https://court.gov.ua/</p> <p>9.Єдиний державний реєстр судових рішень.URL: http://www.reyestr.court.gov.ua/</p> <p>10 Офіційний сайт Конституційного Суду України URL: https://ccu.gov.ua/storinka/rishennya-konstytucijnogo-sudu-ukrayiny</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>80 години аудиторних занять, з них лекції – 32 год., 48 год. – практи. та семінарських занять та 70 год. самостійної роботи.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення курсу здобувачі набудуть таких компетентностей та програмних результатів навчання:</p> <p>ЗК3. Оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналізувати та оцінювати практику застосування законодавства про пенсійне забезпечення.</p> <p>СК2. Планувати та здійснювати соціальні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.</p> <p>СК10. Виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями працівника соціальної сфери.</p> <p>ПРН 10. Пояснювати та надавати обґрунтовані відповіді населенню щодо форм, методів та засобів надання соціальної допомоги, пенсійного забезпечення та страхування, базуючись зокрема на стандартах, визначених Європейським судом з прав людини, Конституційним судом України, правових позиціях Верховного Суду.</p> <p>ПРН 13. Аналізувати ефективність реалізації соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах напряму діяльності. Застосовувати знання та розуміння основних засад та процедур адміністративного/загального судочинства в Україні у механізмі захисту пенсійних прав громадян. Критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів на підставі аналізу судової практики у сфері реалізації прав громадян у сфері пенсійного забезпечення.</p> <p>ПРН 18. Розробляти та апробувати соціальні проекти і технології у сфері пенсійного страхування та забезпечення громадян. Застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці пенсійних юридичних фактів та правозастосовній діяльності у сфері реалізації пенсійних прав.</p>

Ключові слова	Пенсійне забезпечення, Пенсійний фонд, пенсії за віком, пенсії у зв'язку з інвалідністю, пенсії у зв'язку з втратою годувальника, страховий стаж, вислуга років
Формат курсу	Очний
Теми	Див. схему курсу
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з теорії права, основ конституційного права, основ трудового права та права соціального забезпечення, достатніх для сприйняття категоріального апарату соціального забезпечення розуміння джерел його правового регулювання.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, навчальні спільноти і т. д.) проектно-орієнтоване навчання, дискусія, моделювання, виконання письмових завдань, тестування.
Необхідне обладнання	Мультимедійні засоби, комп'ютери
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>25</u> • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>25</u> • залік (на основі сумарної оцінки за кожен із письмових робіт): 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів <u>50</u> <p>Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u></p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) На основі запропонованого завдання (кожному студенту індивідуально) надати особі письмову консультацію щодо процедури підтвердження правостановлювальних пенсійних юридичних фактів та оформити (письмово) необхідні за умовами завдання документи. 2) Проаналізувати одне із рішень Європейського Суду з прав людини у сфері пенсійного забезпечення та навести власні аргументи щодо підтримання/заперечення обраного рішення (з аналізом відповідного національного законодавства). 3) Проаналізувати одне із рішень Верховного Суду, що має значення у сфері пенсійного забезпечення та навести власні аргументи щодо підтримання та заперечення обраного рішення. 4) На основі запропонованого завдання (кожному студенту індивідуально) з урахуванням матеріальних норм, правових позицій Верховного Суду та процесуального законодавства написати судові рішення у сфері захисту права особи на пенсійне забезпечення. <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів</p>

	<p>становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до екзамену.	Залік оформляється за результатами поточної успішності.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тижні	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, практична, лабораторна, самостійна робота,)	Література, ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1-4	<p>Тема 1. Практичні проблеми реалізації пенсійних прав громадян в Україні.</p> <p>1. Практичні проблеми підтвердження правостановлювальних юридичних фактів відповідно до Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.</p> <p>2. Практичні проблеми підтвердження правостановлювальних юридичних фактів відповідно до законодавства України про пенсійне забезпечення, яке передбачає спеціальне пенсійне забезпечення.</p>	<p>-лекція – 4 год. -практичні – 8 год. -самост. – 19 год.</p>	<p>Перелік джерел, із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силябусу. Також будуть запропоновані викладачем до кожної із тем під час вивчення курсу</p>	<p>Письмова робота №1</p>	<p>Два тижні</p>
4-10	<p>Тема 2. Рішення європейського суду з прав людини та конституційного суду України у механізмі реалізації пенсійних прав громадян в Україні.</p> <p>2.1 Рішення Європейського суду з прав людини та їх вплив на реалізацію пенсійних прав громадян в Україні</p> <p>1.Рішення Європейського суду з прав людини у правовій системі України. 2.Право на пенсійне забезпечення у рішеннях Європейського суду з прав людини. 3.Зміна змісту та обсягу права на пенсійне забезпечення у рішеннях Європейського суду з прав людини.</p>	<p>- лекція – 14 год, - практичні – 20 год, - самост. – 23 год.</p>	<p>Перелік джерел, із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силябусу. Також будуть запропоновані викладачем до кожної із тем під час вивчення курсу.</p>	<p>Письмова робота №2</p>	<p>Два тижні</p>

	<p>4. Принцип недискримінації у сфері пенсійного забезпечення у рішеннях Європейського суду з прав людини.</p> <p>5. Належний розмір пенсійного забезпечення у рішеннях Європейського суду з прав людини.</p> <p>6. Спеціальні пенсії у рішеннях Європейського суду з прав людини.</p> <p style="text-align: center;">2.2 Рішення Конституційного суду України та їх вплив на право-реалізаційну практику у сфері пенсійного забезпечення громадян</p> <p>1. Рішення Конституційного Суду України як джерела права в Україні.</p> <p>2. Право на пенсійне забезпечення як складова права на соціальний захист у рішеннях Конституційного Суду України.</p> <p>3. Соціальні гарантії пенсійного забезпечення у рішеннях Конституційного Суду України.</p> <p>4. Зміна змісту та обсягу права на пенсійне забезпечення у рішеннях Конституційного Суду України.</p> <p>5. Принцип недискримінації у сфері пенсійного забезпечення у рішеннях Конституційного Суду України.</p> <p>6. Спеціальні пенсії у рішеннях Конституційного Суду України.</p>				
11-16	<p>Тема 3. Правові позиції верховного суду у сфері праввідносин пенсійного забезпечення громадян.</p> <p>3.1 Правові позиції Верховного Суду із застосування Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.</p>	<p>- лекція – 14 год, - практичні – 20</p> <p>- самост. – 28 год</p>	<p>Перелік джерел, із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни»</p> <p>Також будуть запропоновані</p>	<p>Письмова робота № 3-4</p>	<p>Чотири тижні</p>

<p>1.Значення правових позицій Верховного Суду у правовій системі України.</p> <p>2.Правові позиції Верховного Суду щодо встановлення правових підстав виникнення права на пенсійне забезпечення в солідарній системі пенсійного забезпечення.</p> <p>3.Правові позиції Верховного Суду щодо визначення суб'єкта права на пенсійне забезпечення. Принцип недискримінації у практиці Верховного Суду.</p> <p>4.Відмова у призначенні пенсії за віком: правові позиції Верховного Суду. Пільгову пенсії у практиці Верховного Суду. Правові позиції Верховного Суду з питань обчислення заробітної плати особи для призначення пенсії.</p> <p>5.Правові позиції Верховного Суду про призначення пенсії у зв'язку з інвалідністю.</p> <p>6.Правові позиції Верховного Суду про призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника.</p> <p>7.Правові позиції Верховного Суду про перерахунок пенсій.</p> <p>8.Право особи на зміну виду пенсійної виплати у практиці Верховного Суду.</p> <p>9.Правові позиції Верховного Суду про виплату пенсій.</p> <p style="text-align: center;">3.2 Правові позиції Верховного Суду із застосування законодавства України, яке передбачає інші (спеціальні) види пенсійного забезпечення.</p> <p>1.Законодавство у сфері спеціального пенсійного забезпечення.</p> <p>2.Пільгове пенсійне забезпечення: законодавство та практика Верховного Суду.</p> <p>3.Проблемні питання визначення вислуги років у практиці Верховного Суду</p>		<p>викладачем до кожної із тем під час вивчення курсу</p>		
---	--	---	--	--

	<p>4. Пенсійне забезпечення відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб, прирівняних до них»: практика Верховного Суду.</p> <p>5. Грошове забезпечення військовослужбовців: проблеми застосування законодавчих норм та судова практика з цих питань.</p> <p>6. Проблемні питання пенсійного забезпечення державних службовців.</p> <p>7. Пенсійне забезпечення суддів та службових осіб прокуратури у практиці Верховного Суду.</p>				
<p>Разом:</p>		<p>Лекції : 32 год. Практичні/ Семінарські -48 год. Самостійна робота : 70 год.</p>			

Професор кафедри соціального права

проф. Світлана СИНЧУК